

Lag om ändring i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter;

utfärdad den 10 oktober 2013.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter

dels att nuvarande 13 kap. 1 §² ska betecknas 13 kap. 1 a §,

dels att 13 kap. 2, 6–8, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 24 b, 25, 26 och 27 §§, 16 kap. 1 och 2 §§ samt rubriken närmast före 13 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas fyra nya paragrafer, 13 kap. 1, 1 b, 1 c och 24 d §§, en ny rubrik närmast före 13 kap. 1 b § samt ett nytt kapitel, 13 a kap., av följande lydelse.

13 kap.

Tillämpningsområde och syfte

1 § I detta kapitel finns bestämmelser om stöd för övergång till förvärvsarbete, inkomstgaranti och efterlevandeskydd.

Bestämmelserna gäller för de ledamöter som har valts in i riksdagen eller trätt in som ersättare före valet till riksdagen år 2014.

Bestämmelserna gäller också för en ledamot som har valts in i riksdagen genom valet år 2014 eller inträder senare, om han eller hon tidigare har varit ledamot av riksdagen och har ett beslut om inkomstgaranti samt garantitiden vid återinträdet inte har löpt ut.

Bestämmelsen i 16 § andra stycket gäller inte för en tidigare ledamot som den 1 maj 2014 har ett beslut om inkomstgaranti och garantitiden då inte har löpt ut.

Stödåtgärder för omställning

1 b § När en ledamot som inte har fyllt 65 år lämnar riksdagen ska han eller hon erbjudas ett stöd för att kunna övergå till förvärvsarbete.

1 c § Den som har nyttjat ett erbjudande enligt 1 b § ska på begäran av Riksdagsförvaltningen redovisa vilka åtgärder han eller hon har vidtagit för att övergå till förvärvsarbete.

¹ Framst. 2012/13:RS7, bet. 2013/14:KU3, rskr. 2013/14:5.

² Senaste lydelse 2006:998.

2 §³ Rätt till inkomstgaranti från och med den tidpunkt arvodet upphör har den som har varit ledamot och som före 65 års ålder lämnar riksdagen efter minst tre hela års sammanhängande tid i riksdagen.

I sammanhängande tid i riksdagen inräknas tid som ledamot av Europaparlamentet före den 14 juli 2009.

Rätt till inkomstgaranti föreligger inte för tid då ledamoten får ålderspension eller sjukpension enligt denna lag.

6 §⁴ För de första fem åren ska inkomstgarantin jämföras med inkomst av anställning, och för tid därefter ska inkomstgarantin jämföras med inkomstgrundad ålderspension enligt socialförsäkringsbalken.

Av 67 kap. 6 § inkomstskattelagen (1999:1229) följer att inkomstgaranti inte utgör arbetsinkomst.

7 §⁵ Om det finns särskilda skäl får den tid under vilken garantin gäller enligt 5 § första stycket och 5 § andra stycket 1 och 2 förlängas med högst ett år. I ett sådant beslut kan garantin bestämmas till ett lägre belopp.

8 §⁶ Inkomstgaranti får beviljas en ledamot som har lämnat sitt uppdrag och får partiell sjukersättning eller partiell aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken.

15 §⁷ Föreligger inte rätt till inkomstgaranti under ett helt kalenderår, ska endast inkomster som hänförs till den tid då rätt till inkomstgaranti föreligger medräknas vid minskningen.

Minskningen fördelas på det antal kalenderdagar garantin betalas.

Om den som har inkomstgaranti samtidigt även tar emot avgångsförmåner på grund av uppdrag som statsråd, arbetstagarare med statlig chefsanställning eller kommunal förtroendeman, och avgångsförmånerna ska minskas med hänsyn till andra inkomster, får minskningen enligt första stycket justeras om det behövs med hänsyn till de sammanlagda effekterna av de olika regelsystemen. Statens tjänstepensionsverk beslutar efter samråd med berörda pensionsgivare om sådan justering.

16 §⁸ Om det är skäligt får en inkomstgaranti dras in helt eller delvis (jämförande) om garantitagaren

1. förvärvsarbetar i väsentlig omfattning åt någon annan och inte tar ut skälig ersättning för detta arbete,

2. redovisar inkomst av aktiv näringsverksamhet och denna har reducerats på grund av avdrag för

- avsättning till periodiseringsfond,
- avsättning till upphovsmannakonto,
- avsättning till expansionsfond,
- eget pensionssparande,
- underskott av annan verksamhetsgren,

³ Senaste lydelse 2009:1582.

⁴ Senaste lydelse 2010:1259.

⁵ Senaste lydelse 2011:749.

⁶ Senaste lydelse 2010:1259.

⁷ Senaste lydelse 2010:522.

⁸ Senaste lydelse 2010:1902.

3. redovisar inkomst av passiv näringsverksamhet där det ingår arbetsinkomster, eller

4. dömts för brott som medfört att garantitagaren skiljts från uppdraget som riksdagsledamot eller dömts för brott av sådan allvarlig art att det framstår som sannolikt att garantitagaren skulle ha skiljts från uppdraget som riksdagsledamot om han eller hon hade varit kvar i riksdagen.

Utöver vad som följer av första stycket får inkomstgaranti som gäller i mer än ett år jämkas om garantitagaren inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att övergå till förvärvsarbete. Vid bedömningen av jämningsfrågan ska särskilt beaktas om och hur den som tar emot förmånen har tagit del av det omställningsstöd som avses i 1 b §.

18 §⁹ Om det finns särskilda skäl får efterlevandeskydd beviljas en efterlevande make eller den som enligt 11 kap. 2 § jämställs med efterlevande make. Ett sådant beslut kan omprövas.

20 §¹⁰ Efterlevandeskyddet betalas per år med ett belopp som för varje berättigad motsvarar ett prisbasbelopp.

21 §¹¹ Riksdagens arvodesnämnd beslutar om rätt till inkomstgaranti när en ledamot har lämnat riksdagen. Nämnden beslutar också om jämkning enligt 16 § och om prövning enligt 27 §.

Riksdagens arvodesnämnd beslutar efter ansökan om rätt till inkomstgaranti enligt 7 eller 8 § och efterlevandeskydd.

Förmåner enligt andra stycket kan inte beviljas för längre tid tillbaka än sex månader före ansökningsmånaden.

Ett beslut om jämkning gäller omedelbart även om det inte har vunnit laga kraft, om inte annat förordnas.

22 §¹² Den som vill att inkomstgaranti eller efterlevandeskydd ska betalas ut ska skriftligen ansöka om det hos Statens tjänstepensionsverk.

Inkomstgaranti kan inte betalas ut för längre tid tillbaka än sex månader före ansökningsmånaden.

24 b §¹³ Den som ansöker om eller tar emot inkomstgaranti ska på begäran lämna Riksdagens arvodesnämnd sådana uppgifter som nämnden behöver för sin prövning av ett ärende enligt denna lag.

24 d § När en ledamot har lämnat riksdagen ska Riksdagsförvaltningen till Riksdagens arvodesnämnd lämna de uppgifter som nämnden behöver för att kunna fastställa ledamotens rätt till förmån enligt denna lag.

Riksdagsförvaltningen ska på begäran till Riksdagens arvodesnämnd överlämna de uppgifter som en tidigare ledamot har lämnat till förvaltningen enligt 1 c §.

⁹ Senaste lydelse 2011:749.

¹⁰ Senaste lydelse 2009:1582.

¹¹ Senaste lydelse 2011:749.

¹² Senaste lydelse 2011:749.

¹³ Senaste lydelse 2010:1902.

25 §¹⁴ Om inkomstgarantin har betalats ut med ett för högt belopp ska garantitagaren betala tillbaka mellanskillnaden. Detsamma gäller om garantin har jämkats. Ett belopp som ska betalas tillbaka ska, när det är lämpligt, minska kommande utbetalningar av inkomstgarantin.

Avräkning enligt första stycket får inte ske förrän beslutet har vunnit laga kraft.

Om det finns särskilda skäl får återkravet efterges helt eller delvis.

26 §¹⁵ Om inkomstgarantin har betalats ut med ett för högt belopp och mellanskillnaden inte har betalats tillbaka inom en månad efter det att krav på återbetalning framställts, ska garantitagaren betala ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) för tid därefter till dess betalning sker. Detsamma gäller om garantin har jämkats. Om det finns särskilda skäl får kravet på ränta efterges helt eller delvis.

Bestämmelserna i första stycket ska också gälla om garantitagaren försummat att lämna uppgifter som behövs för bestämmande av det belopp som ska betalas tillbaka. I ett sådant fall ska ränta tas ut från den dag då uppgifterna senast skulle ha lämnats in.

27 §¹⁶ Om inkomstgaranti har jämkats enligt 16 §, får garantitagaren när nya förhållanden har inträtt på nytt ansöka om inkomstgaranti.

Om ett beslut som fattats med tillämpning av 16 § har grundat sig på att garantitagaren gjort avsättning till periodiseringsfond, upphovsmannakonto eller expansionsfond och beloppet därefter helt eller delvis återförts till beskattning, ska frågan om inkomstgaranti för det år då återförandet skedde prövas på yrkande av garantitagaren.

13 a kap. Omställningsstöd och efterlevandeskydd

Tillämpningsområde och syfte

1 § I detta kapitel finns bestämmelser om omställningsstöd och efterlevandeskydd.

Omställningsstödet består av

1. stödåtgärder som erbjuds vid avgången från riksdagen och
2. ekonomiska förmåner under en omställningstid (ekonomiskt omställningsstöd).

Syftet med omställningsstödet är att underlätta för den som har varit riksdagsledamot att övergå till förvärvsarbete.

Bestämmelserna i detta kapitel gäller för de ledamöter som inte omfattas av bestämmelserna i 13 kap.

Stödåtgärder för omställning

2 § När en ledamot som inte har fyllt 65 år lämnar riksdagen ska han eller hon erbjudas ett stöd för att kunna övergå till förvärvsarbete.

¹⁴ Senaste lydelse 2006:998.

¹⁵ Senaste lydelse 2006:998.

¹⁶ Senaste lydelse 2010:1902.

3 § Den som har nyttjat ett erbjudande enligt 2 § ska på begäran av Riksdagsförvaltningen redovisa vilka åtgärder han eller hon har vidtagit för att övergå till förvärvsarbete.

Ekonomiskt omställningsstöd

4 § Den som har varit ledamot av riksdagen har rätt till ekonomiskt omställningsstöd

1. i tre månader, om ledamoten har tillhört riksdagen under en sammanhängande tid om minst ett år,

2. i sex månader, om ledamoten har tillhört riksdagen under en sammanlagd tid om minst två år,

3. i ett år, om ledamoten har tillhört riksdagen under en sammanlagd tid om minst fyra år eller

4. i två år, om ledamoten har tillhört riksdagen under en sammanlagd tid om minst åtta år.

Ekonomiskt omställningsstöd utgörs av 85 procent av det arvode som avses i 3 kap. 1 §. Stödet ska betalas från och med den dag som arvodet upphör.

Ekonomiskt omställningsstöd enligt första stycket ska jämföras med inkomst av anställning enligt 59 kap. 8 § socialförsäkringsbalken.

5 § När ett stöd enligt 4 § har upphört får ytterligare ekonomiskt omställningsstöd beviljas för högst ett år i taget om

1. ledamoten under avgångsåret hade fyllt minst 55 år,

2. ledamoten vid avgången hade tillhört riksdagen under en sammanlagd tid om minst åtta år och

3. särskilda skäl föreligger.

Vid bedömningen av om särskilda skäl föreligger ska avseende fästas vid

1. om och hur ledamoten har nyttjat de stödåtgärder som avses i 2 § eller vilka åtgärder han eller hon annars har vidtagit för att söka övergå till förvärvsarbete samt

2. ledamotens personliga och ekonomiska förhållanden.

Stöd enligt första stycket får även beviljas då endast särskilda skäl föreligger. I sådana fall får stödet beviljas i högst ett år.

Stöd som avses i första och tredje styckena får uppgå till högst 45 procent av det arvode som avses i 3 kap. 1 §. Stödet ska jämföras med inkomstgrundad ålderspension enligt socialförsäkringsbalken.

6 § Vid beräkning av tider enligt 4 och 5 §§ ska hänsyn inte tas till tid då ledamoten har fått ålderspension eller sjukpension enligt denna lag.

Ledighet som har beviljats av riksdagen eller av talmannen begränsar inte rätten till förmåner. Detsamma gäller sjukfrånvaro.

7 § Rätten till ekonomiskt omställningsstöd gäller längst till och med månaden innan den då ledamoten fyller 65 år eller, om ledamoten avlider dessförinnan, till och med den månad då dödsfallet inträffar.

Utbetalning av stödet sker månadsvis.

8 § Utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd ska upphöra om ledamoten åter tar plats i riksdagen.

När en ledamot åter lämnar riksdagen gäller 4 och 5 §§ i tillämpliga delar.

9 § Ekonomiskt omställningsstöd enligt 5 § ska knytas till det prisbasbelopp som gällde för avgångsåret och omräknas vid förändring av detta.

10 § Av 67 kap. 6 § inkomstskattelagen (1999:1229) följer att ekonomiskt omställningsstöd enligt 4 och 5 §§ inte utgör arbetsinkomst.

Avräkning av andra inkomster

11 § Ekonomiskt omställningsstöd minskas med vad ledamoten får i form av sjukersättning och aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken under den tid stödet betalas.

Ekonomiskt omställningsstöd minskas även med det belopp i svensk valuta som motsvarar vad ledamoten får i form av arvode enligt artikel 10 i Europaparlamentets beslut nr 2005/684/EG, Euratom av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga.

Om en ledamot som har ekonomiskt omställningsstöd samtidigt tar emot övergångsersättning enligt artikel 13 i Europaparlamentets beslut nr 2005/684/EG, Euratom minskas stödet med det belopp i svensk valuta som motsvarar vad ledamoten får i övergångsersättning.

12 § Ekonomiskt omställningsstöd minskas också, på sätt som framgår av 13 §, med följande inkomster:

1. inkomst av sådant slag som är pensionsgrundande enligt 59 kap. socialförsäkringsbalken,
2. sådan inkomst av anställning eller uppdrag utomlands som inte beskattas i Sverige,
3. delpension enligt kollektivavtal,
4. pension och livränta i andra fall än som avses i 11 §,
5. andra kontanta förmåner på grund av anställning eller uppdrag än dem som avses i 1–4.

13 § Minskningen av ekonomiskt omställningsstöd ska ske med den sammanlagda inkomst enligt 12 § som per år överstiger ett prisbasbelopp.

14 § Föreligger inte rätt till ekonomiskt omställningsstöd under ett helt kalenderår, ska endast inkomster som hänför sig till den tid då rätt till stödet föreligger medräknas vid minskningen.

Minskningen fördelas på det antal kalenderdagar som det ekonomiska omställningsstödet betalas.

Om den som har ekonomiskt omställningsstöd samtidigt även tar emot avgångsförmåner på grund av uppdrag som statsråd, arbetstagare med statlig chefsanställning eller kommunal förtroendeman, och avgångsförmånerna ska minskas med hänsyn till andra inkomster, får minskningen enligt första stycket justeras om det behövs med hänsyn till de sammanlagda effekterna av de olika regelsystemen. Statens tjänstepensionsverk beslutar efter samråd med berörda utbetalare om sådan justering.

Jämkning av ekonomiskt omställningsstöd

15 § Om det är skäligt får ett ekonomiskt omställningsstöd dras in helt eller delvis (jämkning) om stödmottagaren

1. förvärvsarbetar i väsentlig omfattning åt någon annan och inte tar ut skälig ersättning för detta arbete,
 2. redovisar inkomst av aktiv näringsverksamhet och denna har reducerats på grund av avdrag för
 - avsättning till periodiseringsfond,
 - avsättning till upphovsmannakonto,
 - avsättning till expansionsfond,
 - eget pensionssparande,
 - underskott av annan verksamhetsgren,
 3. redovisar inkomst av passiv näringsverksamhet där det ingår arbetsinkomster, eller
 4. dömts för brott som medfört att stödmottagaren skiljts från uppdraget som riksdagsledamot eller dömts för brott av sådan allvarlig art att det framstår som sannolikt att stödmottagaren skulle ha skiljts från uppdraget som riksdagsledamot om han eller hon hade varit kvar i riksdagen.
- Utöver vad som följer av första stycket får ekonomiskt omställningsstöd enligt 4 § och som gäller i mer än ett år jämkas om stödmottagaren inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att övergå till förvärvsarbete. Vid bedömningen av jämningsfrågan ska särskilt beaktas om och hur den som tar emot stödet har tagit del av det omställningsstöd som avses i 2 §.

Rätt till efterlevandeskydd

16 § Ett efterlevandeskydd betalas till ett arvsberättigat barn som inte har fyllt 20 år efter den som vid sin död var berättigad till ekonomiskt omställningsstöd enligt 4 § första stycket 4. Med arvsberättigat barn jämställs barn som har mottagits i adoptionssyfte.

17 § Om det finns särskilda skäl får efterlevandeskydd beviljas en efterlevande make eller den som enligt 11 kap. 2 § jämställs med efterlevande make. Ett sådant beslut kan omprövas.

Hur länge efterlevandeskydd betalas

18 § Efterlevandeskydd betalas under högst två år.
Efterlevandeskyddet upphör vid utgången av den månad då den berättigade avlider.

Efterlevandeskyddets storlek

19 § Efterlevandeskyddet betalas per år med ett belopp som för varje berättigad motsvarar ett prisbasbelopp.

Handläggning av ärenden

20 § Riksdagens arvodesnämnd beslutar om rätt till ekonomiskt omställningsstöd enligt 4 § när en ledamot har lämnat riksdagen. Nämnden beslutar också om jämkning enligt 15 § samt om prövning enligt 30 §.

Riksdagens arvodesnämnd beslutar efter ansökan om rätt till ekonomiskt omställningsstöd enligt 5 § och efterlevandeskydd.

Stöd enligt andra stycket kan inte beviljas för längre tid tillbaka än sex månader före ansökningsmånaden.

Ett beslut om jämkning gäller omedelbart även om det inte har vunnit laga kraft, om inte annat förordnas.

21 § Den som vill att ekonomiskt omställningsstöd eller efterlevandeskydd ska betalas ut ska skriftligen ansöka om det hos Statens tjänstepensionsverk. Utbetalning får inte ske för längre tid tillbaka än sex månader före ansökan om utbetalning.

22 § Den som har ansökt om utbetalning ska skriftligen lämna sådana uppgifter som Statens tjänstepensionsverk behöver för att bedöma sökandens rätt till utbetalning. Uppgifterna ska lämnas på heder och samvete.

Om den som har ansökt om utbetalning inte lämnar de uppgifter som begärts, får Statens tjänstepensionsverk hålla inne vidare utbetalningar.

Om den som har beviljats utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd får väsentligt ändrade inkomstförhållanden och dessa kan antas påverka rätten till utbetalning, ska han eller hon utan särskild begäran lämna uppgift om detta till Statens tjänstepensionsverk.

23 § Arbetsgivare och andra som har betalat ut ersättning eller stöd ska på begäran av Statens tjänstepensionsverk lämna de uppgifter för en namngiven person om sådana förhållanden som är av betydelse för tillämpningen av denna lag.

Den som inte fullgör sin skyldighet enligt första stycket får föreläggas att fullgöra skyldigheten. Föreläggandet får förenas med vite.

24 § Skatteverket ska till Statens tjänstepensionsverk lämna uppgifter om inkomst som är pensionsgrundande enligt 59 kap. socialförsäkringsbalken, om uppgifterna har betydelse i ett ärende om ekonomiskt omställningsstöd enligt denna lag.

25 § Den som ansöker om eller tar emot ekonomiskt omställningsstöd ska på begäran lämna Riksdagens arvodesnämnd sådana uppgifter som nämnden behöver för sin prövning av ett ärende enligt denna lag.

26 § Skatteverket ska på begäran lämna Riksdagens arvodesnämnd sådana uppgifter om en namngiven person som har betydelse i ett ärende om jämkning av ekonomiskt omställningsstöd enligt 15 § första stycket 1–3. Detsamma gäller uppgifter som har betydelse för frågan om ekonomiskt omställningsstöd enligt 30 §.

27 § När en ledamot har lämnat riksdagen ska Riksdagsförvaltningen till Riksdagens arvodesnämnd lämna de uppgifter som nämnden behöver för att kunna fastställa ledamotens rätt till stöd enligt denna lag.

Riksdagsförvaltningen ska på begäran till Riksdagens arvodesnämnd överlämna de uppgifter som en tidigare ledamot lämnat till förvaltningen enligt 3 §.

28 § Om ekonomiskt omställningsstöd har betalats ut med ett för högt belopp ska stödmottagaren betala tillbaka mellanskillnaden. Detsamma gäller

om stödet har jämkats. Ett belopp som ska betalas tillbaka ska, när det är lämpligt, minska kommande utbetalningar av det ekonomiska omställningsstödet.

Avräkning enligt första stycket får inte ske förrän beslutet har vunnit laga kraft.

Om det finns särskilda skäl får återkravet efterges helt eller delvis.

29 § Om ekonomiskt omställningsstöd har betalats ut med ett för högt belopp och mellanskillnaden inte har betalats tillbaka inom en månad efter det att krav på återbetalning har framställts, ska stödmottagaren betala ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) för tid därefter till dess betalning sker. Detsamma gäller om stödet har jämkats. Om det finns särskilda skäl får kravet på ränta efterges helt eller delvis.

Bestämmelserna i första stycket ska också gälla om stödmottagaren har försummat att lämna uppgifter som behövs för bestämmande av det belopp som ska betalas tillbaka. I ett sådant fall ska ränta tas ut från den dag då uppgifterna senast skulle ha lämnats in.

Ansökan om ekonomiskt omställningsstöd m.m. efter jämningsbeslut

30 § Om ekonomiskt omställningsstöd har jämkats enligt 15 §, får stödmottagaren när nya förhållanden har inträtt på nytt ansöka om ekonomiskt omställningsstöd.

Om ett beslut som har fattats med tillämpning av 15 § har grundats på att stödmottagaren gjort avsättning till periodiseringsfond, upphovsmannakonto eller expansionsfond och beloppet därefter helt eller delvis återförts till beskattning, ska frågan om stöd för det år då återförandet skedde prövas på yrkande av stödmottagaren.

16 kap.

1 §¹⁷ Riksdagsförvaltningens beslut i ärenden om stödåtgärder för omställning får inte överklagas.

Övriga beslut av Riksdagsförvaltningen enligt denna lag överklagas hos Riksdagens överklagandenämnd.

2 §¹⁸ Ett beslut av Riksdagens arvodesnämnd enligt 13 kap. eller 13 a kap. denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Vid överklagande till kammarrätten krävs prövningstillstånd.

Nämndens beslut enligt 3 kap. 1 § får inte överklagas.

1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2014.

2. För den som lämnat uppdraget som ledamot före den 1 juli 1994 ska äldre bestämmelser fortfarande gälla.

¹⁷ Senaste lydelse 2011:749.

¹⁸ Senaste lydelse 2012:887.

SFS 2013:761

På regeringens vägnar

BEATRICE ASK

Katrin Hollunger Wågnert
(Justitiedepartementet)